

5.3.2018

Hallintovaliokunta
HaV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön kirjallinen asiantuntijalausunto hallituksen esityksistä siviilitiedustelua koskevaksi lainsäädännöksi, laiksi sotilastiedustelusta sekä laiksi Suomen perustuslain 10 §:n muuttamisesta (HE 202/2017 vp, HE 203/2017 vp, HE 198/2017 vp)

Hallitusohjelman tavoitteena on edistää digitalisaatiota. Digitalisaation laajamittainen hyödyntäminen edellyttää luottamusta. Jos haluamme rakentaa kestävästä digitaalisen talouden, tulee tietoverkkojen ja niiden suojauksen olla mahdollisimman luotettavia niin palvelujen tarjoajille kuin niiden käyttäjille.

Viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksella on keskeinen rooli luottamuksen kasvattamisessa ja tietoturvallisuuden edistämässä koko yhteiskunnassa. Suomessa Kyberturvallisuuskeskuksen ja elinkeinoelämän yhteistyö tietoturvallisuuden kasvattamiseksi on kansainvälisestikin vertailutuna poikkeuksellisen toimivaa. Tämän johdosta Kyberturvallisuuskeskuksella on kattava kyberturvallisuuden tilannekuva ja erinomainen tietoturvahäiriöiden analysointikyky. Kansallinen toimintamalli mahdollistaa sen, että viestintäverkkojen ja -palveluiden häiriöttömyys on Suomessa erittäin korkealla tasolla.

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää erittäin tärkeänä, että suomalaiset voivat jatkossakin luottaa vahvasti yhteiskunnan turvallisuuteen sekä viranomaisten toimintaan. Tämän takaamiseksi turvallisuusviranomaisilla on oltava riittävät ja tehokkaat toimivaltuudet lakisääteisten tehtäviensä hoitamiseksi myös digitalisoituvassa maailmassa. Viranomaisten toimivaltuuksien tulee olla tarpeellisia, tehokkaita ja tuloksellisia. Tiedustelumenetelmien tehokkuutta arvioidessa tulisi kiinnittää huomiota myös teknologiaketkeytyksen tuomiin muutoksiin viestintätavoissamme.

Liikenne- ja viestintäministeriö korostaa, että kansalaisilla tulee olla tietoverkoissa samat perusoikeudet kuin niiden ulkopuolellakin. Tämä tarkoittaa myös oikeutta yksityisyyteen ja luottamukselliseen viestintään. Nämä oikeudet ovat Suomessa ja Euroopassa perusoikeuksina suojattuja.

Tiedusteluviranomaisille on esityksissä ehdotettu uutta tietoliikennetiedustelua koskevaa toimivaltuutta. Tietoliikennetiedustelu on tekniseltä toteuttamistavaltaan sen kaltaista, että sen puitteissa tiedusteluviranomainen voisi saada teknisen mahdollisuuden seuloa myös hyvin monen suomalaisen luottamuksellista viestintää. Tämän vuoksi on erityisen tärkeää huolehtia

riittävästä perusoikeuksien suojasta. Perusoikeussuojan toteutumisen kannalta laissa on keskeistä säätää riittävästä vaatimuksista tiedustelun kohdentamiselle sekä tiedustelumenetelmällä kerätyn luottamuksellisen viestin salaisuuden suojan alaisen tiedon käsittelylle. Lisäksi on huolehdittava siitä, että tiedustelu voidaan tosiasiallisesti toteuttaa laissa säädettyjen perusoikeuksia suojaavien vaatimusten mukaisesti.

Maija Rönkä
Ylitarkastaja